

90.

Sirds aritmija

Vizīte pie
ārsta

Konsultē Paula Stradiņa
Klīniskās universitātes slimnī-
cas Aritmoloģijas un kardio-
stimulācijas nodaļas kardio-
logs, aritmologs
Sandis Sakne.

Kas īsti ir aritmija?

Jebkuras izmaiņas sirds darbības rītmā ir aritmija. Tā var būt normāla un fizioloģiska, piemēram, bērniem novēro tā saukto sinusa aritmiju (sinusa mezgls sirds labajā priekškambarī ģenerē impulsu, kas šajā gadījumā nerodas ar vienādiem intervāliem). Taču ir arī dzīvībai bīstamas aritmijas, kas var beigties ar nāvi. Ārstam rūpīgi jāizmeklē pacients, lai precīzi noteiktu sirds darbības traucējumu veidu un cēloni.

Cilvēka sirds darbība nav tāda kā automašīnai, nevar ieregulēt noteiktu skaitu sirdspukstu minūtē un rēķināties, ka tā būs. Cilvēks ir dzīva būtne, individualitāte, katram ir nedaudz citāda sirds darbība, un atšķiras arī faktori, kas to nosaka. Saldzinoši retos gadījumos aritmija ir patstāvīga sirds saslimšana, parasti tā pavada kādu citu slimību. Pati biežākā ir tā sauktā mirdzaritmija jeb mirgojošā aritmija, ko cilvēks var arī nejūst. Sirds priekškambari nevis rītmiski saraujas, bet ātri vibrē. Daļa no impulsiem pārdaļās uz sirds kambari, tāpēc kambara darbība nav ritmiska. Sūdzības parasti ir tādas, ka sirds tirinās, ļūrinās, vibrē, kaut kas krūtīs notiek nepareizi. Citiem tas traucē, bet citiem kaiti atklāj nejausi. Mirdzaritmiju var izraisīt nopietnas sirds saslimšanas (sirdskaites, paaugstināts asinsspiediens), kā arī alkohols, pārslimotie vīrusi un infekcijas.

Tieša saistība ar vecumu

Mirdzaritmija ir biežākā pataloģija, kādēļ pacienti nonāk slimnīcā, un tai ir lineāra saistība ar vecumu: jo vecāks cilvēks, jo slimību atklāj biežāk. Ir tikai dažas diagnozes, kad aritmiju klasificē kā slimību. Lielākajā daļā gadījumu tā ir izpausme kādai citai patoloģijai, paaugstinātam asinsspiedienam, kā komplikācija sirdskaitēm vai kardiomiopātijai. Tā var rasties, ja ir problēma ar skābekļa apgādi sirds muskulī. Arī hormonālas izmaiņas, visbiežāk vairogdziedzera veselība, ietekmē sirds darbību. Nereti vairogdziedzera slimības atklāj tieši kardiologs, jo pacients atnācis pie viņa ar sūdzībām par sirdi.

Sievietēm aritmiju novēro biežāk nekā vīriešiem, kam aritmija mēdz būt saistīta ar komplikācijām pēc pārciesta infarkta.

Jāārstē pamatslimība

Pārsvārā gadījumu jācēnšas tikt gala ar pamatslimību: bezjēdzīgi ārstēt aritmiju, ja tā rodas vairogdziedzera slimības dēļ. To pašu var teikt par paaugstinātu asinsspiedienu: koriģējot asinsspiedienu rādītājus, samazinās varbūtība, ka aritmija atkārtosies.

Aritmijas ārstēšanā ir jaunas mazināšanas metodes, piemēram, radio frekventā kateterrablācija, kad sirdī caur asinsvadiem ievada elektrodus, atrod vietu, kur

veidojas aritmija, un ar augstfrekvences strāvu iznīcina šo papildu impulsa ceļu vai perēkli. Ar šo metodi aritmiju veiksmīgi ārstē jauniem cilvēkiem, lai visu mūžu nav jālieto medikamenti. Aritmija ir individuāla slimība. Tā lielā mērā ir daktera māksla apdomāt, kā kuram pacientam palīdzēt. Nav gatava šablona, kā cilvēku ārstēt. Šajā nozarē medicīna ir kā māksla, dažkārt noder arī intuīcija. Liela nozīme ir pacienta attieksmei pret ārstēšanos. Reizēm zāles jālieto ilgstoši, precīzi noteiktajās devās un ar lielu atbildības izjūtu. Sadarbība ar ārstu ir viens no kritērijiem pacienta ārstēšanā.